

صد فیلسوف قرن بیستم

براون، استوارت

Brown, Stuart C.

صد فیلسوف قرن بیستم / استوارت براون، دایان کالینسون، رابرت ویلکینسون؛ ترجمه
عبدالرضا سالار بهزادی. - تهران: ققنوس، ۱۳۸۲.

ISBN 978-964-311-346-9

۴۷۲ ص.

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیپا.

One Hundred Twentieth - Century Philosophers

عنوان اصلی:

واژه‌نامه.

کتابنامه.

۱. فیلسوفان - سرگذشتنامه. ۲. فلسفه جدید - قرن ۲۰ م. الف. کالینسون، دایان، ۱۹۳۰ - ،
Collinson, Diane ب. ویلکینسون، رابرت، ۱۹۴۸ - Wilkinson, Robert ج. سالار
بهزادی، عبدالرضا، ۱۳۲۹، مترجم. د. عنوان.

۱۹۰/۹۰۴

۴ص/ب/۸۰۴B

۷۱۴-۸۲م

کتابخانه ملی ایران

این کتاب ترجمه‌ای است از:

One Hundred Twentieth - Century Philosophers

Stuart Brown, Diane Collinson, Robert Wilkinson

1998 Routledge

انتشارات قنوس

تهران، خیابان انقلاب، خیابان شهدای ژاندارمری،

شماره ۱۱۱، تلفن ۴۰ ۸۶ ۴۰ ۶۶

* * *

استوارت براون، دایان کالینسون و رابرت ویلکینسون

صد فیلسوف قرن بیستم

ترجمه عبدالرضا سالار بهزادی

چاپ چهارم

۷۷۰ نسخه

۱۳۹۲

چاپ شمشاد

حق چاپ محفوظ است

شابک: ۹ - ۳۴۶ - ۳۱۱ - ۹۶۴ - ۹۷۸

ISBN: 978-964-311-346-9

www.qoqnoos.ir

Printed in Iran

۲۵۰۰۰ تومان

صد فیلسوف قرن بیستم

استوارت براون

دایان کالینسون

رابرت ویلکینسون

ترجمه: عبدالرضا سالار بهزادی

فهرست

معرفی نویسندگان
فهرست کوتاه‌نوشت‌های مأخذ
ساختار هر مدخل
مدخل‌ها از الف تا ی
راهنمای مکتب‌ها و نهضت‌های فلسفی

معرفی نویسندگان

بردین، هیو^۱

استادیار ارشد فلسفه مدرسی، دانشگاه کویین، بلفاست [ایرلند شمالی].

براون، استوارت^۲

استاد فلسفه، دانشگاه آزاد.

بانین، نیکلاس^۳

عضو هیئت علمی دانشگاه اسکس و مدیر طرح فلسفه، مرکز مطالعات جدید

چینی، دانشگاه آکسفورد.

کدوالدر، اوا^۴

استاد فلسفه، کالج وستمنستر، پنسیلوانیا [ایالات متحده آمریکا].

کر، ایندیرا ماهالینگام^۵

استادیار ارشد حقوق، دانشگاه اکستر، استادیار ویژه فلسفه، دانشگاه ناتینگهام، مدیر

مرکز توسعه میان‌رشته‌ای حقوقی دانشگاه اکستر (EUCLID).

چانت، کالین^۶

استادیار تاریخ علوم و تکنولوژی، دانشگاه آزاد.

کالینسون، دایان^۷

استادیار ارشد فلسفه، دانشگاه آزاد.

دیوی، نیکلاس^۸

استادیار تاریخ و نظریه هنر، دانشگاه کالج لندالب [ویلز، بریتانیا].

1. Bredin, Hugh

2. Brown, Stuart

3. Bunnin, Nicholas

4. Cadwallader, Eva

5. Carr, Indira Mahalingam

6. Chant, Colin

7. Collinson, Diane

8. Davey, Nicholas

ادواردز، جیم^۱

استادیار ارشد فلسفه، دانشگاه گلاسگو [اسکاتلند، بریتانیا].

الیس، آتونی^۲

استاد فلسفه، دانشگاه کامن ولث ویرجینیا.

اوریت، نیکلاس^۳

استادیار فلسفه، مدرسه مطالعات اقتصادی و اجتماعی، دانشگاه انگلیای شرقی.

فولفورد، کی. دبلیو. ام.^۴

استاد فلسفه و بهداشت روانی، دانشگاه وارویک.

گرنر، پاول^۵

استادیار فلسفه، گروه فلسفه، دانشگاه آبردین [اسکاتلند، بریتانیا].

جونز، بری^۶

دانشجوی محقق سابق، دانشگاه منچستر.

کوئنن، مَنفرد^۷

دانشیار فلسفه، دانشگاه پوردیو، لافایت، ایندیانا [ایالات متحده آمریکا].

لیسی، ای. آر.^۸

استادیار ارشد فلسفه (بازنشسته) کالج کینگز، دانشگاه لندن.

لم، دیوید^۹

دانشیار فلسفه، گروه علوم زیست پزشکی و اخلاق زیستی، دانشگاه بیرمنگام.

لی، کیکاک^{۱۰}

دانشیار فلسفه، دانشگاه منچستر، مدیر مرکز فلسفه و محیط زیست.

لگت، استوارت^{۱۱}

دانشجوی محقق، دانشگاه ریدینگ.

لویس، پیتر^{۱۲}

استادیار فلسفه، دانشگاه ادینبورو.

1. Edwards, Jim

2. Ellis, Anthony

3. Everitt, Nicholas

4. Fulford, K. W. M.

5. Gerner, Paul

6. Jones, Barry

7. Kuehn, Manfred

8. Lacey, A. R.

9. Lamb, David

10. Lee, Keekok

11. Leggatt, Stuart

12. Lewis, Peter

لیاس، کالین^۱

استادیار ارشد فلسفه، دانشگاه منچستر.

مارتین، آر. ان. دی.^۲

دارای شغل آزاد؛ کارمند پاره وقت دانشگاه آزاد.

میسون، ریچارد^۳

عضو کالج وُلفسان، کمبریج، استاد راهنمای فلسفه، مدینگلی هال.

میلز، استفان^۴

استادیار فلسفه، دانشگاه اولستر شعبه کلرین، ایرلند شمالی.

اوئویت، ویلیام^۵

استاد جامعه‌شناسی، دانشگاه ساسکس، برایتون.

پلانت، کاترین^۶

استاد راهنمای فلسفه، دانشگاه آزاد.

پُلارد، دنیس^۷

استادیار ارشد فلسفه، دانشگاه گلامرگان [ویلز، بریتانیا].

کوینتون، لرد آنتونی^۸

رئیس سابق کالج ترینیتی در دانشگاه آکسفورد و عضو فرهنگستان بریتانیا.

رک، آندرو^۹

استاد فلسفه و مدیر برنامه هنرهای آزاد، دانشگاه ژولان، نیواورلئان [ایالات متحده]؛

سر دبیر فصلنامه تاریخ فلسفه.

ریز، ویلیام^{۱۰}

استاد سابق فلسفه، دانشگاه ایالتی نیویورک، شعبه آلبنی.

ریکن، اچ. پی.^{۱۱}

استاد فلسفه میهمان در سیتی یونیورسیتی، لندن.

1. Lyas, Colin

2. Martin, R. N. D.

3. Mason, Richard

4. Mills, Stephen

5. Outhwaite, William

6. Plant, Kathryn

7. Pollard, Denis

8. Quinton, Lord Anthony

9. Reck, Andrew

10. Reese, William

11. Rickam, H. P.

سیم، استوارت^۱

استاد مطالعات انگلیسی، دانشگاه ساندرلند.

سینگر، مارکوس^۲

استاد ممتاز فلسفه، دانشگاه ویکانسن، مدیسون [ایالات متحده آمریکا].

والفورد، دیوید^۳

استاد یار فلسفه، دانشگاه ویلز، شعبه لمپیتر.

ویتفورد، مارگریت^۴

معلم، کالج کویین مری و وستفیلد، لندن.

ویلکینسون، رابرت^۵

استاد راهنمای گروه آموزشی و دانشیار ارشد فلسفه، دانشگاه آزاد.

ویلیامز، جیمز^۶

استاد یار فلسفه، دانشگاه داندی [اسکاتلند، بریتانیا].

1. Sim, Stuart

2. Singer, Marcus

3. Walford, David

4. Whitford, Margaret

5. Wilkinson, Robert

6. Williams, James

فهرست کوتاه‌نوشت‌های مأخذ

این کوتاه‌نوشت‌ها در پایان هر مدخل به کار گرفته شده‌اند، یعنی درجایی که مؤلف مأخذی را که در تهیه مطالب آن مدخل مورد استفاده قرار داده است ذکر می‌کند. کوتاه‌نوشت‌های نشریات – که شامل فهرست‌ها نیز می‌شود – از حروف اول همه کلمات مهم در عنوان فصلنامه برگرفته شده و به صورت ایتالیک آمده است. در مورد کتاب‌ها – که شامل سالنامه‌ها نیز می‌شود – نام مؤلف یا گردآورنده و در مواردی که این امر امکان‌پذیر نبوده است، فشرده عنوان کتاب آورده شده است؛ این کوتاه‌نوشت‌ها با حروف لاتینی عادی ذکر شده‌اند.

<i>AJP</i>	<i>Australasian Journal of Philosophy</i>
Becker	<i>Encyclopedia of Ethics</i> , ed. Lawrence C. and Charlotte Becker, New York: Garland, 1992
Burkhardt	<i>Handbook of Metaphysics and Ontology</i> , ed. Hans Burkhardt, Munich: Philosophia Verlag, 2 vols, 1991
CA	<i>Contemporary Authors: A Bio-bibliographical Guide to Current Authors and their Works</i> , Detroit: Gale Research Inc., 1962-present
CBD	<i>Chambers Biographical Dictionary</i> , various editions; 1994 edition ed. Magnus Magnusson
Corsini	<i>The Concise Encyclopedia of Psychology</i> , ed. R. Corsini, New York: John Wiley, 1987
DAB	<i>Dictionary of American Biography</i> , Oxford: Oxford University Press and New York: Scribner's, various editions

- Dancy & Sosa *A Companion to Epistemology*, ed. J. Dancy and E. Sosa, Oxford: Blackwell, 1992
- DAS *Directory of American Scholars*, NewYork: R. R. Bowker, 1942 - present
- DFN *Dizionario dei Filosofi dei Novecento*, Florence: Sansoni, 1976
- DNB *Dictionary of National Biography*, London: Oxford University Press, various editions
- DSB *Dictionary of Scientific Biography*, ed. G. C. Gillespie, NewYork: Scribner's, 1970 - present
- EAB *Encyclopedia of American Biography*, second edition, ed. J. A. Garraty, Harper Collins (US), 1995
- Edwards *Encyclopedia of Philosophy*, ed. Paul Edwards, NewYork: Macmillan & Co., 1967
- EF *Enciclopedia Filosofica*, Florence: G. C. Sansoni, 6 vols, 1967
- Flew *A Dictionary of Philosophy*, ed. Antony Flew, NewYork: St Martin's Press, revised second edition, 1984
- Goldenson *Longman Dictionary of Psychology and Psychiatry*, ed. R. M. Goldenson, NewYork and London: Longman, 1984
- Harré & Lamb *The Encyclopedic Dictionary of Psychology*, ed. R. Harré and R. Lamb, Oxford: Basil Blackwell, 1983
- IDPP *International Directory of Philosophy and Philosophers*, Bowling Green, OH: Philosophy Documentation Center, Bowling Green State University, seventh edition, 1992
- Kindler *Kindlers Literatur Lexikon*, Zurich: Kindler Verlag, 1965 and 1970
- Mittelstrass *Enzyklopädie Philosophie und Wissenschaftstheorie*, ed. Jürgen Mittelstrass, Mannheim: Bibliographisches Institut AG, 1980 -
- MSSPNB *Mémoires, Société des Sciences Physiques et Naturelles de Bourdeaux*
- NÖB *Neue Österreichische Biographie*, Vienna and Munich, Amalthea

- Passmore 1957 *A Hundred Years of Philosophy*, John Passmore, London: Duckworth, 1957
- Passmore 1985 *Recent Philosophers*, John Passmore, London: Duckworth, 1985
- PBA *Proceedings of the British Academy*
- PI *Philosopher's Index*, Bowling Green, OH: Philosophy Documentation Center, Bowling Green State University, various editions
- RA *Reader's Adviser*, Bowker (US), fourteenth edition, 1994
- Reck 1968 *The New American Philosophers*, Andrew Reck, Baton Rouge: Louisiana State University Press, 1968
- Reese *Dictionary of Philosophy and Religion*, William L. Reese, New Jersey: Humanities Press, 1980
- RPL *Revue Philosophique de Louvain*
- Turner *Thinkers of the Twentieth Century*, ed. Roland Turner, Chicago: St James Press, second edition, 1987
- Urmson & Rée *The Concise Encyclopaedia of Western Philosophy*, ed. J. O. Urmson and J. Rée, London: Hutchinson, 1960
- WD *The Writer's Directory*, Chicago: St James Press, biennial
- WW *Who's Who*, London: A. & C. Black, 1843-present
- WW(Am) *Who's Who in America*, Chicago: Marquis Who's Who, 1899-present
- WWW *Who Was Who*, London: A. & C. Black, various editions
- WWW(Am) *Who Was Who in America*, Chicago: Marquis Who's Who, 1899-present

ساختار هر مدخل

در هر مدخل سه جزو اساسی وجود دارد:

در قسمت آغازین جزئیات مربوط به شرح حال شخصیت مورد نظر آمده و علایق فلسفی وی به طور خلاصه بیان شده است. پس از نام، نخستین فقره اطلاعاتی ملیت است. از آن جا که [در موارد مربوط] احراز ترجیحات شخصیت مورد بحث [در مورد ملیت] مشکل است، انگلیسی، ویلزی و اسکاتلندی همه تحت عنوان «بریتانیایی» آمده‌اند. مواردی که افراد ملیت دوگانه دارند یا تغییر تابعیت داده‌اند ذکر شده است. به دنبال آن تاریخ و محل تولد (و:)، و مرگ (وف:)، در صورت مناسب رده‌بندی (رده:)، علایق (علا:)، تحصیلات عالی (تحص:)، افراد و فلاسفه‌ای که شخصیت مورد بحث از آن‌ها تأثیر پذیرفته است (تأثیر:) و مناصب و مشاغل حرفه‌ای (منا:) شخصیت ذکر شده است. فقره اخیر (مناصب و مشاغل) اغلب شامل مناصب کسب شده در مؤسسه‌های آموزش عالی است، اما هرکجا که مناسب داشته است، فعالیت‌های سیاسی و غیره نیز ذکر شده است.

در قسمت کتاب‌شناسی عناوین آثار مهم شخصیت هر مدخل (آثار مهم:)، و آثاری که در نقد نوشته‌ها یا شرح احوال وی انتشار یافته‌اند (آثار جنبی:) همراه با تاریخ، محل انتشار و نام ناشر، در صورت اطلاع و دسترسی، ارائه می‌شود. در مورد آثاری که قبل از سال ۱۹۴۵ منتشر شده‌اند، این جزئیات ممکن است چندان به سادگی در دسترس نباشند؛ همچنین، ممکن است به دلایل سیاسی ردیابی برخی از این آثار مشکل باشد.

در بخش مآخذ در انتهای هر مدخل، فهرستی از آثاری که برای تحقیق در باره شخصیت مورد بحث استفاده شده و قبلاً در بخش آثار جنبی ذکر نشده‌اند، ارائه

می‌شود. بسیاری از این مآخذ کتاب‌های مرجع یا نشریات هستند و عنوان آن‌ها به اختصار آورده شده است. فهرستی از عناوین کامل در صفحات ... آمده است.

در پاراگراف‌های متن توصیفی از علایق، آرا و کار فیلسوف مورد بحث عرضه می‌شود و اطلاعات مجمل قبلی شرح و بسط می‌یابد. تأثیرات (هم تأثیراتی که شخصیت مورد نظر به جا نهاده و هم تأثیراتی که پذیرفته است)، آثار اصلی، تغییر و تحولات در اندیشه، همبستگی‌ها با مکتب‌ها و نهضت‌ها جملگی ممکن است از مطالب این بخش باشند. نام‌هایی که در متن با حروف سیاه آمده‌اند، ارجاعات درون‌متنی هستند و اشاره به مدخل‌های دیگری می‌کنند که در کتاب آورده شده است.

توضیحات مترجم در بارهٔ ساختار مداخل:

۱. برای سهولت مراجعه، ترتیب مدخل‌ها، که در متن اصلی بر مبنای الفبای لاتین است، براساس الفبای فارسی تنظیم شده است.
 ۲. در متن هر جا که مترجم توضیحی را برای درک بهتر مطلبی ضروری و سودمند دانسته است، آن مطلب را با ذکر شماره مشخص ساخته و توضیح مربوط به آن را در انتهای متن مدخل زیر عنوان «پانوشت‌های» مترجم آورده است.
- در نگارش این پانوشت‌ها غالباً از فرهنگ فلسفه کمبریج با مشخصات زیر استفاده شده است:

Audi, Robert (ed.), *The Cambridge Dictionary of Philosophy* (Cambridge: Cambridge University Press, 1997).

از این منبع با کوتاه‌نوشت *CDP* یاد شده است.

آدرنو، تئودور ویزنگروند^۱

آلمانی. و: ۱۱ سپتامبر ۱۹۰۳، فرانکفورت ام‌مین. ف: ۶ اوت ۱۹۶۹، ویسپ، سوئیس. رده: فیلسوف اجتماعی؛ نظریه‌پرداز انتقادی؛ موسیقی‌شناس. علا: معرفت‌شناسی. تخصص: دکتری دانشگاه فرانکفورت ۱۹۲۴؛ ۱۹۲۵-۱۹۲۸ نزد البان برگ در وین به تحصیل موسیقی پرداخت. تأثیر: والتر بنیامین، ماکس هورکهایمر، هگل، مارکس و نیچه. منا: دبیر نشریه *Musikblätter des Anbruchs* در وین ۱۹۲۸-۱۹۳۰؛ استادیار دانشگاه فرانکفورت، ۱۹۳۱-۱۹۳۳ کار در دانشگاه آکسفورد، ۱۹۳۴-۱۹۳۷؛ عضو مؤسسه تحقیقات اجتماعی، نیویورک از ۱۹۳۸؛ بورلی هیلز از ۱۹۴۱؛ همچنین همکاری با پل لازار سفلد در پروژه تحقیقات رادیو پرینستون؛ استاد فلسفه دانشگاه فرانکفورت ۱۹۵۰-۱۹۶۹؛ معاون مدیر ۱۹۵۰-۱۹۵۵، مدیر همراه با هورکهایمر ۱۹۵۵-۱۹۵۸ و مدیر ۱۹۵۸-۱۹۶۹ در مؤسسه تحقیقات اجتماعی، فرانکفورت.

آثار عمده:

(1933) *Kierkegaard: Konstruktion des Ästhetischen*, Tübingen: J. C. B. Mohr; second edition, Frankfurt: Suhrkamp, 1966 (English translation, *Kierkegaard: Construction of the Aesthetics*, trans. and ed. Robert Hullot-Kentor, Minneapolis: University of Minnesota, Press, 1989) [کی‌یریکگور: ساختار زیباشناسی] (1947) (with Max Horkheimer) *Dialektik der Aufklärung*, Amsterdam: Querido (English translation, *Dialectic of Enlightenment*, trans. John cumming, New York: Herder & Herder, 1972) [دیالکتیک] (1949) *Philosophie der neuen Musik*, Tübingen: J. C. B. Mohr (English translation, *Philosophy of Modern Music*, trans. Anne G. Mitchell and Wesley W. Bloomster, London: Sheed & Ward, 1949) [فلسفه موسیقی نوین] (1950) (with

1. Adorno, Theodor Wiesengrund

Elke Frenkel-Brunswick, Daniel J. Levinson, and R. Nevitt Stanford) *The Authoritarian Personality*, New York: Harper & Brothers [شخصیت مستبد] (1951) *Minima Moralia. Reflexionen aus dem beschädigten Leben*, Frankfurt: Suhrkamp (English translation: *Minima Moralia*, trans. E. F. N. Jephcott, London: New Left Books, 1974) [(1955) *Prismen. Kulturkritik und Gesellschaft*, Berlin and Frankfurt : suhrkamp (English translation, *Prisms*, trans. Samuel and Shierry Weber, London: Neville Spearman, 1967) [ترجمه] مشورها. نقد فرهنگی و اجتماعی (مجموعه) [(1956) *Zur Metakritik der Erkenntnistheorie. Studien über Husserl und die phänomenologischen Antinomien*, Stuttgart: W. Kohlhammer (English translation, *Against Epistemology: A Metacritique*, trans. Willis Domigno, Oxford: Blackwell, 1982) [ورائقدی در باره معرفت‌شناسی، مطالعه‌ای در باره تناقضات هوسرل و] (1956) (with Max Horkheimer) *Soziologische Exkurse*, Europäische Verlagsanstalt (English translation, *Aspects of Sociology*, trans. John Viertel, London: Heinemann, 1973) [مباحثی در جامعه‌شناسی] (1963) *Drei Studien zu Hegel*, Frankfurt: Suhrkamp [ترجمه انگلیسی: جنبه‌های جامعه‌شناسی] (1963) *Eingriffe. Neun Kritische Modelle*, Frankfurt: Suhrkamp [مطالعه‌ای در باب هگل] (1964) *Jargon der Eigentlichkeit. Zur deutschen Ideologie*, Frankfurt: Suhrkamp (English translation, *Jargon of Authenticity*, trans. Knut Tarnowski and Frederick Will, London: Routledge & Kegan Paul, 1964) [همه‌] (نامفهوم حقیقت. در باره ایدئولوژی آلمانی (ترجمه انگلیسی: همه‌ نامفهوم اصالت و اعتبار) (1966) *Negative Dialektik*, Frankfurt: Suhrkamp (English translation, *Negative Dialectics*, trans. E. B. Ashton, New York: Seabury Press, 1973) [دیالکتیک منفی] (1967) *Ohne Leitbild. Parva Aesthetika*, Frankfurt: Suhrkamp [تصویر مبهم. زیبایی‌شناسی] (1969) *Stichworte. Kritische Modelle 2*, Frankfurt: Suhrkamp [مدل بحران ۲] (Introduction and contributions to) *Der Positivismusstreit in der deutschen Soziologie*, Neuwied and Berlin: Luchterhand (English translation, *The Positivist Dispute in German Sociology*, trans. Glyn Adey and David Frisby, London: Heinemann, 1976) [مناقشه مثبت‌گرایی (پوزیتیویسم) در جامعه‌شناسی آلمانی]

Industriegesellschaft? Verhandlungen des 16 deutschen Soziologentages vom 8-11 April 1968 in Frankfurt am Main, Frankfurt: Suhrkamp [(گرددآورنده) (1970) *Ästhetische Theorie*, of. Gretel Adorno and Rolf Tiedemann, Frankfurt: Suhrkamp (English translation; *Aesthetic Theory*, trans. C. Lenhardt, London: Routledge & Kegan Paul, 1984) [نظریه زیباشناسی] (1970-86) *Gesammelte Schriften*, 20 vols., ed. Rolf Tiedemann Frankfurt: Suhrkamp (the Theodor W. Adorno Archive plans to publish a further twenty volumes of posthumous papers) [مجموعه آثار] (1973-4) *Philosophische Terminologie. Zur Einleitung*, 2 vols, ed. Rudolf Zur Lippe, Frankfurt: Suhrkamp [ترمینولوژی فلسفی].

ادبیات مربوطه:

Benjamin, Andrew (ed.) (1989) *The Problems of Modernity: Adorno and Benjamin*, London: Routledge [بنجامین، اندریو، مسائل مدرنیته: آدرنو و بنجامین] Bernstein, J. M. (1992) *The Fate of Art: Aesthetic Alienation from Kant to Adorno*, Cambridge: Polity [برنستاین، ج. ام، سرنوشت هنر: بیگانگی زیباشناسی از کانت تا آدرنو] (1994) *The Politics of Transfiguration*, London: Routledge [برنستاین، ج. ام، سیاست استحالہ] Brunkhorst, Hauke (1990) *Theodor W. Adorno: Dialektik der Moderne*, Munich: Piper [برونکهورست، هاک، تودور دلبو آدرنو: دیالکتیک نوین] Buck-Morss, Susan (1977) *The Origin of 'Negative Dialectics': Theodor W. Adorno, Walter Benjamin and the Frankfurt Institute*, Hassocks: Harvester Press [بک-مورس، سوزان، منشاء دیالکتیک منفی: تودور دلبو آدرنو، والتر بنجامین و مؤسسه فرانکفورت] Friedeburg, Ludwig von and Habermas, Jürgen (eds) (1983) *Adorno-Korferenz 1983*, Frankfurt: Suhrkamp [فریدبورگ، لودویگ فون و] Jameson, Fredric (1995) *Late Capitalism: Adorno, or, the Persistence of the Dialectic*, London: Verso [جیمسون، فردریک] (1973) *Adorno*, Glasgow: Collins [جی، مارتین: آدرنو یا پایداری دیالکتیک] (1973) *The Dialectical Imagination: A History of the Frankfurt School and the Institute of Social Research, 1923-1950*, London: Heinemann (includes substantial bibliography) [جی، مارتین. تخیل دیالکتیکی: تاریخچه ای]

۱۹۲۳-۵۰] (1984) *Marxism and Totality*, Berkeley and Los Angeles: University of California Press [جی. مارتین.]; [مارکسیسم و تمامیت لوبیگ،] (1984) *Hamburger Adorno-Symposium*, Lüneburg: Dietrich zu Klampen Verlag [میشل و شوینهاور، گرهارد. سمپوزیوم آدورنو در هامبورگ] (1978) *The Melancholy Science: An Introduction to the Work of Theodor W. Adorno*, London: Macmillan (includes substantial bibliography) [رُز، گیلیان. علم مایخولیا: مقدمه ای بر آثار] (1971) *Theodor W. Adorno zum Gedächtnis*, Frankfurt: Suhrkamp (includes bibliography by Klaus Schultz) [تئودور دبلیو آدورنو]; Thyne, Anke (1989) *Negative Dialektik und Erfahrung: Zur Rationalität des nichtidentischen bei Adorno*, Frankfurt: Suhrkamp [شوینهاور، هرمان. تنودور دبلیو آدورنو] (1986) Wiggershaus, Rolf [تاین، انکه. دیالکتیک منفی و تجربه: خردگرایی نامشخص آدورنو] *Die Frankfurter Schule: Geschichte theoretische Entwicklung, politische Bedeutung*, Munich: Hanser (English translation, *The Frankfurt School*, trans. Martin Robertson, Cambridge: Polity) [ویگر شائوس، رالف. مکتب فرانکفورت: تاریخچه، تکامل نظری، اهمیت] (1987) *Theodor W. Adorno*, Munich: Beck [ویگر شائوس، رالف. تنودور دبلیو آدورنو].

آدورنو بی شک مهم ترین متفکر مکتب فرانکفورت است. او در این مکتب نیروی واسطه بسیار مهمی بین مارکسیسم و سایر مکاتب فلسفه، و بین خود فلسفه و جامعه شناسی و مطالعات فرهنگی بود. مطالعات وی در باره هگل، هایدگر، هرسرل، کی یرکگور و دیگر فلاسفه عمده از نظر دقت نظر و هوشمندانه بودن بی همتاست و تنها به تازگی تأثیری را که سزاوار آن است در خارج از مناطق آلمانی زبان به جای می گذارد. نقد وی از هوسرل، همچنین نقدی از معرفت شناسی سنتی است.

برداشت آدورنو از مفهوم دیالکتیک «منفی» - دیالکتیکی که امکان سازش تام (total reconciliation) را به عنوان امری خیال پردازانه رو می کند، برای فلسفه نو مارکسیستی اهمیت بنیادی دارد (ر.ک. جی، ۱۹۸۴)، خط انتقاد فرهنگی که در

سرتاسر آثار وی – به ویژه در کتاب دیالکتیک روشنگری (۱۹۴۷)، که از کتاب‌های اساسی قرن بیستم به‌شمار می‌رود، و در آثار بسیار وی در باره فلسفه و جامعه‌شناسی موسیقی بیان شده چنین است. نظریه زیبایی‌شناسی آدرنو اهمیتی فراتر از محدوده این رشته دارد، به طوری که بسیاری از فلاسفه معاصر آن را نقطه آغازی برای بازنگری در نقش فلسفه به طور کلی تلقی کرده‌اند. همان‌گونه که برنشتاین (۱۹۹۴) نشان داده است، تنش میان نظریه‌پردازی فرضیه‌پردازانه (Speculative theorizing) آدرنو رویکرد منضبط‌تر یا از این دیدگاه علمی تر هابرمس میراثی بنیادی است که از مکتب فرانکفورت باقی مانده است.

آدرنو هم در فلسفه و هم در نظریه فرهنگی، مدرنیسم انقلابی را با وابستگی عمیق نسبت به چیزی که آن را بهترین عناصر اندیشه و فرهنگ والای اروپایی می‌دانست، درآمیخت – چیزی که از سوی تمامیت‌خواهی فاشیستی و استالینیستی و بی‌فرهنگی بازاری تهدید می‌شد. کتاب زبان مخصوص اصالت (۱۹۶۴) نقد قدرتمندی است بر سوء استفاده از زبان فلسفی. حساسیت آدرنو به مسائل مربوط به زبان – از جمله خصومتی نیچیه‌وار نسبت به تعاریف اصطلاح‌شناختی (terminological definition) – به روشنی در برخی از آثار ساده‌تر او هم چون مقالاتش در جنبه‌های جامعه‌شناسی (۱۹۵۶) و سخنرانی‌های مقدماتی که با نام اصطلاح‌شناسی فلسفی (۱۹۷۳-۱۹۷۴) منتشر شده‌اند، دیده می‌شود. اگرچه اندیشه وی بسیار شکاکانه بود و با گزیده‌گویی و جملات قصار تفکر خود را که اغلب مایوسانه بود، صورت‌بندی می‌کرد از نیست‌انگاری (nihilism)، سطحی‌نگری و بی‌محتوایی اندیشه‌پسا – ساختارگرا، (Post-Structuralist) که به نظر می‌رسد بینش‌های آن را پیش‌بینی کرده و از آن فراتر رفته بود، فاصله بسیاری داشت.

ویلیام لوثویت

آرنت، هانا^۱

آلمانی - آمریکایی (در سال ۱۹۴۱ به ایالات متحده آمریکا مهاجرت کرد). و: ۱۴ اکتبر ۱۹۰۶، هانوور، آلمان. ف: ۴ دسامبر ۱۹۷۵، نیویورک. رده: منتقد اجتماعی؛ فیلسوف سیاسی. **تحص:** دانشگاه‌های کونینگسبرگ، ماریورگ، فرایبورگ و هایدبرگ. **تأثیر:** هوسرل و یاسیرس. **منا:** ۱۹۴۶ - ۱۹۴۸ دبیر تحریریه انتشارات Schocken Books، نیویورک؛ ۱۹۴۹-۱۹۵۲، مدیر اجرایی بازسازی فرهنگی یهود، نیویورک؛ ۱۹۵۳-۱۹۶۷ استاد کمیته اندیشه اجتماعی، دانشگاه شیکاگو؛ ۱۹۶۷-۱۹۷۵ استاد، کادر آموزشی تحصیلات عالی مدرسه جدید تحقیقات اجتماعی، نیویورک.

آثار عمده:

منشاء و سرچشمه‌های] (1951) *The Origins of Totalitarianism*, New York: Harcourt, Brace
[تمامیت خواهی] (1958) *The Human Condition*, Chicago: University of Chicago Press
[شرایط بشر] (1961) *Between Past and Future: Six Exercises in Political Thought*, New York: Viking Press
[بین گذشته و آینده: شش تمرین در اندیشه سیاسی] (1963) *Eichmann in Jerusalem: A Report on the Banality of Evil*, New York: Viking Press
[آیسمن در اورشلیم:]
[گزارشی در باره ابتذال شرارت] (1963) *On Revolution*, New York: Viking Press
[در باره خشونت] (1978) *The Life of the Mind*, 2 vols, ed. Mary McCarthy, New York: Harcourt Brace
[انقلاب] (1970) *On Violence*, New York: Harcourt, Brace
[حیات ذهن:]
[سخنرانی‌هایی در باره اندیشه سیاسی کانت] (1982) *Lectures on Kant's Political Philosophy*, ed. R. Beiner, Chicago: University of Chicago Press

ادبیات مربوطه:

Canovan, Margaret (1992) *Hannah Arendt: A Reinterpretation of Her Political Thought*, New York: Cambridge University Press [بازنگری] آرنت، هانا، مارگرت، کانوون،

1. Arendt, Hannah

او هیل، ملوین ای. هانا آرنت: بهبود جهان] Hill, Melvyn A. (ed.) (1979) *Hannah Arendt: The Recovery of the Public World*, New York: St Martin's Press [عمومی
 O'Sullivan, Noel (1975) 'Hannah Arendt: Hellenic nostalgia and industrial society', in Anthony de Crespigny and Kenneth Minogue (eds), *Contemporary Political Philosophers*, New York: Dodd, Mead & Co [غم] «هانا آرنت: غم»
 [غربت جهان هلنی و جامعه صنعتی] آنتونی دوکرسپینی و کنت مینوگ فلاسفه سیاسی معاصر
 Tolle, Gordon J. (1982) *Human Nature under Fire: The Political Philosophy of Hannah Arendt*, Washington: University Press of America [طبیعت بشری] تال، گوردون ج.
 [زیر آتش: فلسفه سیاسی هانا آرنت] Young-Buehl Elisabeth (1982) *Hannah Arendt: For Love of the World*, New Haven, Yale University Press (bibliography included) [یانگ -
 [بروئهل، الیزابت، هانا آرنت: به خاطر عشق به جهان]

هانا آرنت اندیشمندی با تفکر پیچیده و طیف فکری گسترده بود که کار او را نمی توان به سادگی خلاصه کرد. او منتقد جامعه توده‌ای نوین بود که به دلیل تمایل به ذره‌ای شدن و تجزیه (atomization)، از خودبیبگانگی، هنجارگسیختگی و انتشار مسئولیت زمینی حاصلخیز برای رشد چیزی بود که آرنت آن را «تمامیت طلبی» (totalitarianism) می خواند، که در آن زندگی بشر بی معنا می شود و آزادی‌ها از میان می روند. برای مقابله با چنین تمایل و زمینه‌ای، آرنت تفکیک و جداسازی «زندگی عمومی» از زندگی اجتماعی و اقتصادی را تبلیغ می کرد. او دولت - شهرهای یونان باستان و به میزان کم تری، دولت ایالات متحده آمریکا را در اوان تشکیل، الگوهای برای زندگی عمومی می دانست. در این جوامع، شهروندان فرید در پی آن بودند که در خدمت به جامعه سرآمد شوند و قدرت و مرجعیت در اختیار نهادهایی بود که شهروندان نسبت به آن‌ها متعهد بودند. عقاید آرنت به صورتی گسترده مورد بحث قرار گرفته و به گونه‌ای فراگیر تأثیرگذار بوده‌اند. با این حال مستقدان وی در مورد استحکام شالوده فلسفی آن‌ها ابراز تردید کرده‌اند. یکی از مفسران (آسالیوان، ۱۹۷۵، ص ۲۵۱) همانندنگاری مفهوم گسترده و پردامنه «عمومی» با مفهوم نسبتاً محدود «سیاسی» در اندیشه وی را مورد تردید قرار داده است. بدون این «همانندنگاری» چندان روشن نیست که عمل سیاسی به عنوان بخشی از زندگی شایسته و مناسب انسانی - همان اهمیت کانونی را داشته باشد که آرنت بدان قائل است.

مآخذ:

Derwent, May (1986) *Hannah Arendt* (Biography), New York: Penguin;
Turner.
لستوارت پرلون

آلتوسر، لویی^۱

الجزایری - فرانسوی. و: ۱۹۱۸، بیرمندریس، الجزایر. ف: ۱۹۹۰، ایولین، فرانسه. **رده:** مارکسیست؛ فیلسوف سیاسی؛ معرفت‌شناس؛ مابعدالطبیعه‌شناس؛ فیلسوف علم. **تحص:** اکول نورمال سوپریور، پاریس. **تأثیر:** مارکس، لنین، گرامشی، لوی - استراوس، گاستون باشلار و مائو تسه تونگ. **منا:** استاد فلسفه، اکول نورمال سوپریور.

آثار عمده:

(1959) *Montesquieu: La politique et l'histoire*, Paris: Presses Universitaires de France (English translation, *Politics and History: Montesquieu, Rousseau, Hegel and Marx*, trans. Ben Brewster, London: NLB, 1972) [عنوان ترجمه] منتسکیو: سیاست و تاریخ (1965) *Pour Marx*, Paris: Maspero (English translation, *For Marx*, trans. Ben Brewster, London: NLB, 1969) [انگلیسی: سیاست و تاریخ: منتسکیو، روسو، هگل و مارکس] (with Étienne Balibar, Pierre Macherey, et al.), *Lire le Capitale*, Paris: Maspero; revised edition, 1968 (English translation, *Reading Capital*, trans. Ben Brewster, London: NLB, 1970) [برای مارکس] (1969) *Lénine et la philosophie*, Paris: Maspero (English translation, *Lenin and Philosophy and Other Essays*, trans. Ben Brewster, London: NLB, 1971) [خواندن کاپیتال] لنین و فلسفه (عنوان ترجمه انگلیسی: لنین و فلسفه و دیگر) [مقالات] (1974) *Éléments d'autocritique*, Paris: Hachette (English translation, *Essays in Self-Criticism*, trans. G. Lock, London: NLB, 1976) [عنوان] نکاتی در انتقاد از خود (1974) *Philosophie et philosophie spontanée des savants*, Paris: Maspero (English translation) *Philosophy and the Spontaneous Philosophy of the Scientists*, trans. Ben Brewster et al., London: NLB, 1990). [فلسفه و] [فلسفه غریزی دانشمندان]

1. Althusser, Louis

ادبیات مربوطه:

Assiter, Alison (1990) *Althusser and Feminism*, London: Pluto Press [آسیتر، آلیسون]; Benton, Ted (1984) *The Rise and Fall of Structural Marxism*, London and Basingstoke: Macmillan [آلتوسر و فمینیسم]; Callinicos, Alex [کالینیکوس، الکس، مارکسیسم آلتوسر] (1976) *Althusser's Marxism*, London: Pluto Press; Clarke, Simon (1980) *One Dimensional Marxism: Althusser and the Politics of Culture*, London: Allison & Busby [کلارک، سایمون، مارکسیسم یک بُعدی: آلتوسر و سیاست‌های]; Elliott, Gregory (1987) *Althusser. The Detour of Theory*, London: Verso [فرهنگی]; Smith, Steven B. (1984) *Reading Althusser*, Ithaca, NY, and London: Macmillan [اسمیت، استیون بی. قرائت آلتوسر]; Thompson, E. P. (1978) *The Poverty of Theory and Other Essays*, London: Cornell University Press [تامپسون، ئی. پی. ضعف نظریه و دیگر مقالات].

آلتوسر شخصیت اصلی نهضتی موسوم به مارکسیسم ساختاری (structural Marxism) است که در پی بازنگری و تفسیر دوباره مارکس در پرتو کار ساختارگرایانی چون بوی - استروس بود. رشد و تحول آلتوسر، عضو حزب کمونیست فرانسه، در مقام فیلسوف، با بخت و اقبال آن سازمان به شدت پیوند دارد، به ویژه با بحث‌های سیاسی شدید درون آن حزب در پی محکوم کردن استالین در کنگره سال ۱۹۵۶ حزب کمونیست شوروی، نیز در زمینه اختلاف فزاینده بین کمونیسم شوروی و کمونیسم چینی. بیش تر چیزهای عمده‌ای که آلتوسر به نظریه مارکسیستی افزوده است - مانند نظریه قرائت عارضه‌شناسانه (Symptomatic reading)، نظریه گسست معرفت‌شناختی (epistemological break)، تز جبرگرایی مضاعف (Over determinism Thesis) و اصرار بر تفکیک قاطع بین علم و ایدئولوژی - از دخالت‌های وی در این مجادلات نشئت می‌گیرد، چنان که علاقه بعدی وی به کارهای مائو زدونگ (تسه تونگ) چنین است. اولین تأثیرپذیری فکری آلتوسر از گاستون باشلار - فیلسوف علم - بود، که آلتوسر اساس نظری گسست معرفت‌شناختی را از کارهای او گرفت. آلتوسر همچنین به شدت از آثار لنین و گرامشی تأثیر پذیرفت، که آموزه آنان در باره سلطه (hegemony) و نظریه‌های آن در باره رابطه متقابل و تعاملی بین زیربنای اقتصادی و

روبنای فرهنگی جامعه، تأثیر ژرفی بر اندیشه پخته آلتوسر به جای گذاشت. به طور کلی مقصود کلی طرح آلتوسر تثبیت مارکسیسم به صورت نوعی «ضدانسان‌گرایی نظری» (theoretical antihumanism) است؛ یعنی نظریه‌ای اجتماعی که توجه آن نه به اعمال افراد بشر بلکه به روند تاریخی است: «روند تاریخی بدون سوژه» – عنوانی که بدان شناخته شده است. ساختارگرایی با تعهد نسبت به ساختارهای عمیق اندیشه – که به طور مستقل عمل می‌کنند – و ناچیز شمردن نقش عامل انسانی در تاریخ، در این‌جا نقطه ارجاعی واضح و آشکار است. دلمشغولی آلتوسر در دخالت‌های نظری‌اش [مجادلات درون حزبی] تأکید بر ادعاهایی در تأیید نوشته‌های دوران پختگی مارکس، مانند سرمایه (*Capital*) است در مقابل نوشته‌های دوره جوانی او، دوره به اصطلاح «انسان‌گرا» (humanist) در اوایل دهه ۱۸۴۰، مانند دستنوشته‌های اقتصادی و فلسفی که مربوط به سال ۱۸۴۴ است. آلتوسر برای مقابله با رواج این‌گونه آثار عمدتاً هگلی در میان مارکسیست‌های انسان‌گرای فرانسوی، فرضیه وجود تغییر و تحولی چشمگیر در اندیشه مارکس در میانه دهه ۱۸۴۰ را مطرح کرد؛ شکاف یا «گسستی معرفت‌شناختی» تقریباً از [زمان نگارش] ایدئولوژی آلمانی (*The German Ideology*) و تزهایی در باره فوئر باخ (*Theses on Fuerbach*) به بعد، که نشانگر به رشد و بلوغ رسیدن مارکس در مقام نظریه‌پردازی «علمی» است. تا قبل از ۱۸۴۵ تفکر مارکس در قید و بند مفاهیم ایدئولوژیک زمانه‌اش بوده؛ پس از ۱۸۴۵ به نقد علمی ایدئولوژی خود و مشخص کردن کاستی‌ها و تضادهای درونی آن پرداخته است. کلید شناخت این گسست در نظریه آلتوسر در باره قرائت عارضه‌شناسانه قرار دارد، آن‌جا که هدف، جداسازی ساختار زیربنایی اندیشه یا – آن‌طور که آلتوسر می‌گوید – موارد «مسئله‌ساز» (problematic) است که بر پدید آوردن متن حاکم است، و به استدلال‌های آن شکل می‌بخشد. در طبیعت و ماهیت امر «مسئله‌ساز» – که چند نفر از مفسران متذکر شباهت خانوادگی آن با مفهوم «پارادایم» (paradigm) کوهن شده‌اند – برآنچه ممکن است به اندیشه درآید یا مورد سؤال قرار گیرد، محدودیت‌هایی اعمال می‌شود و قرائت عارضه‌شناسانه دقیقاً بر آن است که این محدودیت‌ها را شناسایی کند. در [اندیشه] آلتوسر تمایز قاطعی بین ایدئولوژی – نظام بسته‌ای از باورها که نشان‌دهنده تضادهایی درونی است، که بیش‌تر ما در زندگی روزمره از آن ناآگاهیم – و علم – نظامی از تحقیق و تفحص که

در برابر تغییر و تحول از درون گشاده و پذیراست — وجود دارد. مارکسیسم به دلیل تئوری ماتریالیسم دیالکتیکی آن از نظر آلتوسر علم محسوب می‌شود، و علوم دور از دسترس ایدئولوژی قلمداد می‌شوند. در باور آلتوسر نظریه در واقع قلمرو خودمختار گفتمان یا «عمل» است و مارکسیسم علمی خود اعتباربخش (self - validating) شناخته می‌شود. در نظریه اجتماعی آلتوسر، روبنای فرهنگ را سلسله‌ای از این‌گونه «عمل‌ها» تشکیل می‌دهد که به صورت‌های مختلف سیاسی، ایدئولوژیک یا نظری هستند و در رابطه‌ای دیالکتیکی با زیربنای اقتصادی قرار دارند. آلتوسر با الهام از گرامشی این رابطه را تأثیرگذاری متقابل و تعاملی تلقی می‌کند که در آن زیربنا و روبنا بر یکدیگر تأثیر می‌گذارند، حال آن‌که در اندیشه سنتی تر مارکسیستی زیربنا [بر روبنا] چیره و مسلط است. آلتوسر «خودمختاری نسبی» روبنا را مطرح می‌کند که «فقط در آخرین لحظه» (نظریه‌ای که نسبتاً مبهم باقی مانده است) تحت سلطه زیربنا قرار می‌گیرد. لذا رخدادهای روبنایی همان اندازه ممکن است وضعیتی انقلابی ایجاد کنند که رویدادهای زیربنایی، چرا که در آرایش اجتماعی بسیار ممکن است که روبنا حلقه ضعیف یا «مشمول جبر مضاعف» باشد: این مطلب همان نظریه «جبرگرایی مضاعف» آلتوسر است. چنین رابطه‌ای بین زیربنا و روبنا به طریقی فعال در رابطه‌ی هرگونه احتمال عمل انسانی معنادار می‌بندد، و روند تاریخی بدون سوژه در درجه نخست مسئله «دستگاه‌های دولت سرکوبگر» (Repressive State Apparatuses) (ابزارهای قدرت دولت، هم‌چون پلیس یا ارتش) و «دستگاه‌های دولت (ایدئولوژیک)» (نهادهای برتری جو و سلطه طلب (hegemonic) چون کلیسا یا دانشگاه‌ها) است که از طریق افراد عمل می‌کنند.

این افراد فقط نقش‌هایی را ایفا می‌کنند که ایدئولوژی برعهده آنان می‌گذارد، نقش‌هایی که میدان عمل کمی برای عامل انسانی فراهم می‌آورند. آلتوسر نیروی نظری عمده‌ای در حزب کمونیست فرانسه بود و دگرگونی‌ای که او در عناصر اساسی اندیشه مارکسیستی در چارچوبی ساختارگرا ایجاد کرد، مناظرات پرشوری در محافل مارکسیست — هم در داخل و هم در خارج فرانسه — برانگیخت. مارکسیسم ساختارگرای آلتوسر — که مسلماً می‌توان آن را تأثیرگذارترین نظر در مارکسیسم غربی در دهه‌های ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰ دانست — در آن زمان بسیار مورد پسند و باب روز بود و تأثیر مهمی بر سرتاسر طیفی از رشته‌های فکری — چون اقتصاد سیاسی،

جامعه‌شناسی، انسان‌شناسی، زیبایی‌شناسی و نظریه ادبی – برجای گذاشت. از دهه ۱۹۷۰ به بعد شهرت آلتوسر به طرز قابل توجهی کاهش یافته است، که [این کاهش آوازه و نفوذ] پیامد نقد پسا ساختارگرایانه (Post structuralist) او از مابعدالطبیعه‌ای بود که پایه روش‌شناسی ساختارگرایانه به شمار می‌آمد و نیز چالش پسامدرنیستی با نظریه‌های موسوم به «روایت عظمی» هم‌چون مارکسیسم. مارکسیسم ساختارگرا دیگر چندان حمایتی را در جناح چپ بر نمی‌انگیخت، جایی که به نظر می‌رسید مفاهیمی چون گسست معرفت‌شناختی، غیرتاریخی و بیش از اندازه کلی هستند. یکی از انتقادهای عامی که بر کار آلتوسر شده این است که اندیشه او فاقد بُعد انسانی است، و نظریه او در باره ایدئولوژی اینک بیش از اندازه جبرگرایانه ارزیابی می‌شود. مثلاً یی. پی. تاپسون به ویژه نسبت به انکار نقش عامل انسانی در تاریخ از سوی آلتوسر معترض است و نیز یکی از مفسرانی است که آلتوسر را به داشتن تمایلات استالینیستی متهم کرده‌اند؛ هرچند دیگرانی – چون استیون بی. اسمیت – به همان اندازه مشتاق بوده‌اند که از او در برابر این اتهام به شدت احساسی دفاع کنند. وفادارترین پیروان آلتوسر شاگردان سابق او، اتین بالیبار (E. Balibar) و پیر ماشری (P. Macherey) بوده‌اند؛ اولی هم‌کار و هم‌قلم آلتوسر در تألیف یکی از متون اصلی مارکسیسم ساختاری – خواندن سرمایه (*Reading Capital*) – (چاپ تجدیدنظر شده) بوده است و دومی در به کار بستن عقاید آلتوسر در نظریه ادبی در تحقیق بسیار ستایش شده‌اش به نام نظریه‌ای در باره آفرینش ادبی (*A Theory of Literary Production*) (۱۹۶۶) به توفیق چشمگیری دست یافته است.

لستوارت سیچم

آنسکامب، جی. (گستروود) ای. (الیزابت) ام (مارگارت) ۱

بریتانیایی. و: ۱۹۱۹. رده: فیلسوف تحلیلی. علا: فلسفه ذهن؛ علم اخلاق؛ مابعدالطبیعه؛ فلسفه دین؛ تاریخ فلسفه. تحصه: دانشگاه‌های آکسفورد و کمبریج. تأثیر: ارسطو؛ توماس آکویناس قدیس و لودویگ ویتگنشتاین. منا: ۱۹۴۶-۱۹۶۴ بورس‌های تحقیقاتی، کالج سامرویل، آکسفورد؛ ۱۹۶۴-۱۹۷۰، عضو کالج سامرویل، آکسفورد؛ ۱۹۷۰-۱۹۸۶ استاد فلسفه، دانشگاه کمبریج؛ ۱۹۷۰-۱۹۸۶ عضو نیوهال، کمبریج، از ۱۹۸۶ عضو افتخاری. ۱۹۶۷، عضو فرهنگستان بریتانیا؛ ۱۹۷۹ عضو افتخاری خارجی در فرهنگستان هنر و علوم آمریکا.

آثار عمده:

(with Norman Daniel) *The Justice of the Present War Examined*, Oxford: (1939) published by the authors * [بانورمن دانیل] بررسی حقانیت جنگ حاضر** (1953) (trans.); Ludwig Wittgenstein, *Philosophical Investigations*, Oxford: Basil Blackwell [(ترجمه) (1956) 'Aristotle and the sea battle', *Mind*, 65]; [لودویگ ویتگنشتاین، تحقیقات فلسفی (1957) *Intention*, Oxford: Basil Blackwell]; [مقاله «ارسطو و نبرد دریایی» در نشریه تفکر] [مدرک (1957) *Mr Truman's Degree*, Oxford: published by the author]; [قصد و نیت] [مقاله «فلسفه» (1958) 'Modern moral philosophy', *Philosophy* 33]; [علمی] آقای ترومن (1959) *An Introduction to Wittgenstein's 'Tractatus'*; [اخلاقی نوین] در نشریه فلسفه London: Hutchinson [ویتگنشتاین] (1961) (with Peter Geach) *Three Philosophers*, Ithaca: Cornell University Press [سه فیلسوف] (1971) *Causality and Determination*, Cambridge: Cambridge University Press [علیت و ایجاب]; (1975) 'The first person', in Samuel Guttenplan (ed.) *Mind and Language*, Oxford:

1. Anscombe, G(ertrude) E(lizabeth) M(arget)

* سال ۱۹۳۹ - یعنی سال انتشار این کتاب - مقارن است با آغاز جنگ جهانی دوم. م.